

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/19/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8522200258
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danko Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2023:8522200258.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D. E., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí rodiny v Starej Ľubovni, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, dieťa rodičov otec: E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX D. E., zastúpený: JUDr. Dávid Hoffman, advokát, Advokátska kancelária so sídlom u. Hlavné námestie č. 80, 060 01 Kežmarok, matka: F. G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. H. XXX/XX, XXX XX D. E., zastúpená: JUDr. Ing. Marcela Martinkovičová, advokátka, Advokátska kancelária so sídlom Nám. Sv. Egídia 95, 058 01 Poprad, o návrhu otca na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností – zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. 1. M e n í s a rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2P/220/2019 zo dňa 08.09.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 21CoP/12/2021 zo dňa 29.07.2021 vo IV. výroku tak, že otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletým A. každý utorok a štvrtok od 14.00 hod. do 18.00 hod. a v každom párnom kalendárnom týždni od piatka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod.

2. Matka je p o v i n n á maloleté dieťa na stretnutie v stanovenom čase riadne pripraviť a odovzdať ho otcovi v mieste svojho bydliska.

3. Otec je p o v i n n ý maloleté dieťa v stanovenom čase prevziať a odovzdať matke v mieste jej bydliska.

4. Obaja rodičia sú p o v i n n í v prípade, že styk z vážnych dôvodov sa nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť druhému z rodičov minimálne 24 hodín pred začatím určeného styku.

II. V prevyšujúcej časti súd návrh z a m i e t a.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným súdu dňa 14.02.2022 otec žiadal aby súd zveril mal. A. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s týždenným intervalom striedania od piatka od 17.00 hod. do piatka do 17.00 hod. Obaja rodičia aby dieťa zastupovali a spravovali jeho majetok, počas striedavej osobnej starostlivosti aby nebolo určené výživné a neupravený styk.

Návrh odôvodnil tým, že jeho manželstvo s matkou dieťaťa bolo rozvedené a bol upravený výkon rodičovských práva a povinností rozsudkom OS Stará Ľubovňa sp. zn. 2P/220/2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 21CoP/12/2021, ktorými okrem iného bol upravený jeho

styk s mal. synom každý utorok a štvrtok od 14.00 hod. do 17.00 hod. a každý páry týždeň v mesiaci v sobotu od 9.00 hod. do 17.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 17.00 hod. Dieťa si vždy riadne a včas prišiel prevziať v bydlisku matky, avšak pravidelne sa stávalo, že matka mu maloletého odmietla odovzdať, alebo mu neodovzdala včas. Odmietla mu ho odovzdať z dôvodu choroby alebo návštevy lekára avšak ak žiadal náhradný termín matka to odmietla, náhradný termín mu neposkytla ani napriek poučeniu zo strany kolízneho opatrovníka. Pri odovzdávaní tiež dochádzalo ku konfliktom medzi ním, matkou a bývalým svokrom. Ďalej uviedol, že s maloletým má veľmi pozitívny vzťah, maloletý je na neho naviazaný, teší sa na stretnutie s ním. Keď sú spolu venuje sa mu, zabezpečuje mu všetko čo potrebuje. Navrhovateľ má flexibilný pracovný čas a v prípade potreby sa vie prispôsobiť časovému harmonogramu maloletému. Maloletý je na otca zvyknutý, keďže trávia dostatok času od narodenia. V závere opísal svoje bytové a zárodkové pomery, zdôraznil, že dieťa bude mať v októbri tri roky a v jeho najlepšom záujme je zveriť ho do striedavej starostlivosti, nakoľko tak budú najlepšie zaistené jeho potreby, rodičia žijú v rovnakom meste, maloletý má rád oboch rodičov a chce tráviť čas s oboma rodičmi.

Súd uznesením sp. zn. 2P/19/2022 zo dňa 16.02.2022 ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka a to Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

Matka v písomnom vyjadrení k návrhu zo dňa 02.03.2022 uviedla, že s návrhom nesúhlasí má za to, že takáto forma starostlivosti nie je v záujme syna, ktorý má 3 roky a potrebuje mať rodinné zázemie. Striedavú starostlivosť nepovažuje za vhodnú aj z dôvodu absencie riadnej komunikácie medzi rodičmi, keďže otec odmieta po ukončení styku poskytnúť základné informácie o dieťati. Ďalej opísala ich vzájomný vzťah s otcom dieťaťa, na jeho nezáujem o dieťa do prvého súdneho pojednávania v konaní o rozvod. Opísala situácie odovzdávania syna, ktorý s otcom nechce ísť, plače, kričí, metá sa a uteká. Pričom matka zaznamenala negatívne zmeny správania sa syna od začiatku realizácie styku. Dieťa je po stretnutí plačlivé, nepokojné, má záchvaty zúrivosti a hnevu. Spochybnila schopnosť otca sa o dieťa postarať sa venovať sa mu. Ďalej opísala situácie ktoré sa stali v lete a zime 2021. Poprela aby syna bezdôvodne odmietla otcovi odovzdať k náhradnému termínu nedošlo z dôvodu choroby dieťaťa. Tvrdila, že dieťa po styku cez víkend býva takmer vždy choré. Taktiež uviedla, že dieťa je pod dohľadom pediatrických ortopédov a vyžaduje si pravidelné cvičenie, kontroly a ortopedickú obuv, čo ota spočiatku nezaujímal. Poprela aby bol konflikt medzi jej otcom a otcom dieťaťa, tvrdila, že jej otec sa navrhovateľovi vyhýba, napriek tomu otec nevychová do miesta trvalého bydliska, dieťa si odovzdávajú na ulici pred domom.

Na pojednávaní navrhovateľ na návrhu na zverenie mal. dieťaťa do striedavej starostlivosti trval, pripustil kratší interval striedania ako navrhuje v návrhu. Ako zmenu pomerov na vyhovenie návrhu opísal upevnenie vzťahu so synom, chce aby boli so synom častejšie. Od leta syn prespáva u neho jednu noc, podľa neho bez problémov. Tvrdil, že o syna sa vie postarať, on nevidí žiaden problém u syna ak má ísť k nemu. Priznal, že s matkou komunikuje len pri odovzdaní dieťaťa, tvrdil, že on s matkou problém nemá. Tvrdil, že matke by vyšiel v ústrety, myslí si, že matka by mu v ústrety vyšla tiež.

Matka dieťaťa s návrhom nesúhlasila, oproti terajšej úprave styku otca so synom navrhla ho rozšíriť o prespávanie zo soboty na nedeľu. Ako zmenu pomerov od poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností opísala skutočnosť, že ml. A. vyrástol. Matka potvrdila, že syn má s otcom dobrý vzťah, avšak jeho prespávanie u otca nie je vždy bez problémov, syn niekedy k otcovi nechce ísť. Ďalej uviedla, že navrhovateľ sa o syna vie postarať, ale nedodržiava rituály na ktoré je dieťa zvyknuté. Ako problém uviedla aj skutočnosť, že syn od otca niekedy príde prehnane hyperaktívny.

Kolízny opatrovník na pojednávaní zdôraznil, že sociálnym šetrením zistili, že obaja rodičia majú vytvorené podmienky na zabezpečenie starostlivosti o dieťa a sú schopní a spôsobilí sa o dieťa postarať. Vzhľadom na vyjadrenie psychologičky PhDr. Jancurovej navrhol uložiť rodičom povinnosť absolvovať minimálne 6 spoločných stretnutí, keďže sa nevedia dohodnúť na rozšírení úpravy styku.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, a oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 2P/220/2019 zo dňa 08.09.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 21CoP/12/2021 zo dňa 29.07.2021 bolo manželstvo rodičov mal. dieťaťa rozvedené. Maloleté dieťa na čas po rozvode bolo zverené do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný platením výživného v sume 300 eur mesačne, súčasne bol upravený styk otca s mal. dieťaťom každý utorok a štvrtok od 14.00 hod. do 17.00 hod. a každú u sobotu a nedeľu v párnom kalendárnom týždni v mesiaci od 09.00 hod do 17.00 hod.

Z obsahu pripojeného spisu 2P/220/2019 vyplýva, že rodičia sa na zverení mal. A. do osobnej starostlivosti na čas po rozvode do starostlivosti matky v podstate dohodli aj keď uzatvorenie rodičovskej dohody padlo na tom, že sa nevedeli dohodnúť či si dieťa budú odovzdávať pred vchodovými dverami do rodinného domu v mieste bydliska matky alebo pred vchodovou brámkou do dvora rodinného domu. V tom čase mal. A. bol vo veku necelých dvoch rokov, matka bola s ním na rodičovskom príspevku. Otec pracoval v spoločnosti Panasonic.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni zo dňa 27.04.2022 (čl. 63-64 spisu) mal súd preukázané bytové, majetkové a zárobkové pomery oboch rodičov. Taktiež z tejto správy vyplynulo, že medzi rodičmi vznikajú konflikty týkajúce sa starostlivosti o dieťa. Pri pohovore mal. A. uviedol, že býva s mamkou, dedom, babkou a Dadou, že chodí k tatušovi a u tata aj spi. Uviedol, že chodí do škôlky a má tam kamarátov. V závere správy úrad uviedol, že rodičia majú vytvorené vhodné podmienky pre výchovu dieťaťa, obaja rodičia poznajú potreby dieťaťa, vedia ich zabezpečiť, sú spôsobilí postarať sa o dieťa. S poukazom na podmienky psychologicky bezpečnej striedavej osobnej starostlivosti pre dieťa a s prihliadnutím na vek mal. A. sa aktuálne nejaví ako vhodné vyhovieť návrhu v takom rozsahu ako navrhuje. Od posledného rozhodnutia prešlo 2,5 roka, mal. A. má vyšší vek, dieťa je adaptabilnejšie na zmeny, je možné kontakt vhodne upravovať aj možnou dohodou rodičov tak, aby obaja rodičia zažívali čo najširšie rodičovstvo. Úrad považoval za potrebné uviesť, aby túžba byť rodičom nenarúšala potreby stability a pravidelnosti režimu, ktoré dieťaťu vo veku mal. A. pre svoj zdravý vývin nevyhnutne potrebuje. Je dôležité aby táto situácia nespôsobovala preťažovanie dieťaťa separačnými a adaptačnými reakciami a aby v budúcnosti bola reálna možnosť striedavej starostlivosti. Adaptácia dieťaťa vo veci zmeny, resp. prespávania u otca musí prebiehať v súlade s vývinovými potrebami a možnosťami dieťaťa. V tomto zmysle sa ako vhodné javí rozšírenie kontaktu otca s dieťaťom o jednu noc (zo soboty na nedeľu). Je dôležité, aby medzi rodičmi došlo v čo najväčšej miere ku akceptovaniu potreby dieťaťa mať oboch rodičov a plnohodnotne si s nimi vytvárať vzťah. K správe pripojil Podmienky psychologicky bezpečnej (pre dieťa) striedavej osobnej starostlivosti) správu referátu poradensko-psychologických služieb a Materskej škôlky Tatranská, Stará Ľubovňa.

Zo správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa zo dňa 10.06.2022 (čl. 83 spisu) vyplynulo, že k zmene v komunikácii medzi rodičmi nedošlo. Matka tvrdila, že s otcom dieťaťa sa nedá dohodnúť, vôbec sa nerozprávali, keďže medzi tým syn ochorel. Ďalej, tvrdila, že otec dieťaťa je terorizoval tým, že mu má dať aj choré dieťa. Otec dieťaťa tvrdil, že správanie matky sa nezmenilo, matka mu odmietla nechať cez víkend syna prespať, niekoľkokrát mu syna neodovzdala, o čom informoval úrad.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa zo dňa 27.02.2023 (čl. 119 spisu) okrem iného vyplynulo, že mal. A. pri pohovore uviedol, že vo štvrtky a utorok chodí ku tatíkovi, cez víkend niekedy aj u neho spí, má sa pri ňom dobre, rád ku nemu chodí. Keď sú spolu tak sa hrajú s autami. Najviac na svete má rád mamu, otca aj deda. V závere úrad skonštatoval, že bez aktívnej spolupráce rodičov s psychologickou ambulanciou PhDr. Jancurovej, nie je v možnostiach úradu a ďalších zainteresovaných inštitúcií riešiť problémy a konflikty medzi rodičmi vo vzťahu k ich mal. dieťaťu. Úrad opakovane odporučil rodine mal. A. psychologickú pomoc a poskytoval sociálne poradenstvo v zmysle starostlivosti o mal dieťa. Napriek snahe k zlepšeniu vzťahov a k dohode medzi rodičmi nedošlo.

Navrhol aby obaja rodičia pokračovali v odbornom psychologickom poradenstve v rozsahu minimálne 6 spoločných stretnutí.

Z Psychologickej správy PhDr. Márie Jancurovej zo dňa 28.12.2022 (čl. 114 spisu) mal súd preukázané, že rodičia sa zúčastnili dvoch stretnutí individuálnou formou, tak ako ich nariadil a doporučil súd. Tieto stretnutia mali len informatívny charakter, o viac stretnutí rodičia neprejavili záujem ani po edukácii o ich potrebe s ohľadom na záujmy dieťaťa, ktoré je vystavované stresovým situáciám pri odovzdávaní a kontakte rodičov. Vzájomný vzťah rodičov je aj napriek časovému odstupu od rozvodu manželstva, silne negatívne emočne obsadený navzájom si nedôverujú, obviňujú sa, interpretujú udalosti protichodný spôsobom. Nedokážu objektívne posúdiť reakcie a správanie dieťaťa, reflektovať jeho citové potreby a uprednostniť ich pred naplňovaním vlastných rodičovských záujmov.

To, že rodičia nevedia kooperovať pri výchove mal. syna, že vznikajú medzi nimi nedorozumenia, konflikty, to, že otec podozrieva matku, že mu dieťa bezdôvodne neodovzdá, že matka nie je spokojná s tým ako sa otec stará o syna, že rodičia si nevedia vzájomne vyjsť v ústrety vyplýva aj z e-mailovej komunikácie rodičov, ktorú adresovali úradu a ktorú úrad sprostredkoval súdu (čl 84-86, 91-96, 102-103, 121-126 spisu).

V súčasnosti je mal. A. vo veku štyroch rokov a štyroch mesiacov. Navštevuje materskú škôlku. S otcom sa pravidelne stretával v intervaloch stanovených súdnym rozhodnutím. Do pojednávania dňa 14.06.2022 mal. A. u otca neprespával. Na tomto pojednávaní sa rodičia dohodli, že dieťa bude u otca prespávať každý druhý víkend zo soboty na nedeľu. Túto dohodu rodičia akceptujú, aj keď podľa tvrdenia otca stalo sa, že matka mu syna bezdôvodne nedala, resp. dala mu ho s oneskorením. Podľa tvrdenia matky, syn nešiel k otcovi len keď bol chorý, náhradný termín otec nemal keďže syn tiež bol chorý.

Matka dieťaťa do 01.03.2023 bola na rodičovskom príspevku, od 01.03.2023 je zamestnaná ako samostatný radca Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny s čistým mesačným príjmom cca 900 eur.

Otec je naďalej zamestnaný v spoločnosti Panasonic s príjmom 1 380 eur mesačne, podľa jeho tvrdenia má flexibilný pracovný čas, pracovné povinnosti si vie prispôsobiť potrebám dieťaťa.

Obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky pre výchovu dieťaťa, obaja rodičia o osobnú starostlivosť prejavili záujem, obaja poznajú potreby dieťaťa, vedia ich zabezpečiť, sú spôsobilí sa o dieťa postarať.

Na základe takto ustáleného skutkového stavu súd právne uzatvára.

Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len ZoR) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len ZoR) Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 5 ZoR súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 26 ZoR ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 2 ZoR rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 43 ods. 1 ZoR maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 217 ods. 1 prvá veta C.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 230 C.s.p. ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

Podľa § 121 C.m.p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Právne posúdenie vecí

Predmetom tohto konania je návrh otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností t.j. na zmenu zverenia dieťaťa z osobnej starostlivosti matky do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s týždenným intervalom striedania.

Naposledy bolo o výchovnom prostredí mal. A. (o jeho zverení matke) právoplatne rozhodnuté dňa 07.10.2020 a o úprave styku otca so synom dňa 29.07.2021.

Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov. Zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia dieťaťa. Tak je tomu obvykle v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonaná úprava výchovy maloletého dieťaťa stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky pre zdarný vývoj dieťaťa.

Súd zdôrazňuje, že záujem dieťaťa predpokladá pri rozhodovaní o jeho právach mať na zreteli dva aspekty jeho záujmov. Na jednej strane stojí dikcia, že puto dieťaťa s jeho rodinou musí byť zachované s výnimkou prípadov, keď sa rodinné prostredie ukázal ako obzvlášť nevhodné. Z toho vyplýva, že

rodinné väzby môžu byť prerušené len vo veľmi výnimočných prípadoch a je potrebné urobiť všetko pre zachovanie osobných vzťahov. Na druhej strane je v záujme dieťaťa zabezpečiť jeho rozvoj v zdravom prostredí a rodičia nesmú profitovať z takýchto opatrení alebo krokov, ktoré by v konečnom dôsledku poškodzovali zdravie a zdravý vývoj dieťaťa. V tomto prípade platí pre rozhodovanie súdov, že prijaté opatrenia musia sledovať najlepší záujem dieťaťa. Povinnosť aplikačnej praxe sledovať pri rozhodovaní konkrétne veci týkajúce sa detí ich najlepší záujem vyplýva okrem iného aj z článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa.

Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, aby došlo k zásadnej a podstatnej zmene pomerov či už na strane rodičov alebo na strane maloletého dieťaťa od času poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, ktorá by odôvodňovala zmenu výchovného prostredia z osobnej starostlivosti matky na striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov, avšak došlo k zmene pomerov ktorá odôvodňuje rozšírenie styku otca so synom oproti stavu aký právoplatne platí v súčasnosti.

Navrhovateľ zmenu pomerov na zmenu výchovného prostredia od času posledného rozhodnutia opísal tým, že sa jeho vzťah s mal. A. upevnil, majú silnú citovú väzbu a chce aby viac času trávili spolu.

Matka potvrdila, že vzťah medzi synom a jeho otcom je dobrý, že otec sa o dieťa vie postarať, avšak striedava starostlivosť pre syna podľa nej nie je vhodná vzhľadom na vzájomný vzťah rodičov.

Striedava osobná starostlivosť rodičov je jedným zo spôsobov osobnej starostlivosti o dieťa, ktorý zohľadňuje právo obidvoch rodičov na výchovu dieťaťa. Táto forma starostlivosti nie je však vhodná pre každé dieťa, ani pre každého rodiča. Pri tejto forme starostlivosti okrem toho, že súd musí rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia prihliada aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom.

To boli aj prvoradé hľadiská pri rozhodovaní súdu o zmene úpravy práv a povinností rodičov k mal. A. na návrh otca. Je potrebné vždy dbať na to, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre zdarný a zdravý vývoj dieťaťa a na jeho citové väzby k tomu – ktorému rodičovi.

Prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu bol záujem mal. dieťaťa.

Súd na základe vykonaného dokazovania, predovšetkým zo správ Úradu práce a rodiny Stará Ľubovňa a z psychologickkej správy PhDr. Márie Jancurovej a vyvíjajúcu sa situáciu v rodine pre zabezpečenie čo najpriaznivejšieho duševného vývinu maloletého A., stabilitu jeho výchovného prostredia dospel k záveru, že najpriaznivejším a najviac rešpektujúcim záujmy mal. dieťaťa nie jeho rodičov, je ponechanie mal. A. v osobnej starostlivosti matky.

Súd je toho názoru, že v prejednáwanej veci v súčasnosti nie sú splnené hmotnoprávne podmienky pre zverenie mal. A. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Obaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať (dovoľuje im to tak ich fyzický ako aj psychický zdravotný stav, majú vytvorené vhodné prostredie). Obidvaja rodičia majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem, táto formou starostlivosti podľa názoru súdu bude v budúcnosti najlepšia pre zaistené potrieb dieťaťa, avšak vychádzajúc zo stavu, ktorý existuje v čase rozhodovania súdu, v súčasnosti nie je v najlepšom záujme mal. A.. Táto forma starostlivosti pre mal. A. nie je v jeho záujme predovšetkým vzhľadom na jeho nízky vek, naviazanie a citovú väzbu na matku, skutočnosť, že u otca neprespal viac ako jednu noc, aj to len od leta, nikdy u otca nebol bez matky dlhšie ako 48 hodín. Ak by ho súd zveril do striedavej starostlivosti už len s 3 alebo 4 dňovým intervalom striedania mohlo by to u mal. A. spôsobiť preťaženie separačnými

a adaptačnými reakciami. Dieťa vo veku A. potrebuje stabilitu, istotu a pravidelný režim, nie opakované vytrhávanie zo sociálneho prostredia. Druhým dôvodom pre ktorý táto forma starostlivosti aktuálne nie je vhodná a nie je v najlepšom záujme mal. A. je neschopnosť rodičov vzájomne komunikovať, ich vzájomná averzia. Predsa odovzdávanie informácií o dieťati po pobyte u druhého rodiča nemôže byť obmedzené na dve vety pred vchodovou brámkou do rodinného domu, ako sa to uskutočňuje medzi rodičmi v súčasnosti.

Z dôvodov, ktoré boli vyššie rozvedené súd ponechal mal. A. v osobnej starostlivosti matky a teda návrh otca druhým výrokom zamietol.

Úlohou súdu je riešiť situáciu komplexným nadhľadom, teda aj s ohľadom na ďalšie relevantné zákonom chránené hodnoty a práv všetkých dotknutých osôb. Záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii výchovného prostredia, teda ich predstavám o výkone rodičovských práv a povinností, keďže prioritným je vždy najlepší záujem maloletého dieťaťa.

V bode 34. súd skonštatoval, že došlo k zmene pomerov, ktorá spočíva vo veku mal. A. na rozšírenie jeho styku s otcom. Jedným z rodičovských práv je oprávnenosť stýkať sa s maloletým dieťaťom. Úprava styku maloletého dieťaťa s rodičom tvorí špeciálnu zložku rodičovských práv, a preto musí byť úprava tohto styku v záujme maloletého dieťaťa. Obaja rodičia majú právo stýkať sa so svojim dieťaťom, pokiaľ ich rodičovské práva a povinnosti nebol obmedzené. Napriek tomu, že jeden z rodičov nežije v spoločnej domácnosti s druhým rodičom a dieťaťom, dieťa má právo stýkať sa s týmto rodičom, ktorý má voči nemu stále rodičovské práva a povinnosti, vrátane práva podieľať sa na jeho výchove. Práve úprava tohto kontaktu rodiča s dieťaťom je obsahom práva styku. Pri úprave styku súd postupuje podľa okolností prípadu, pričom musí zvážiť zdravotný stav dieťaťa, jeho denný režim, citový vzťah k rodičom, zamestnanie rodičov, bydlisko rodičov, dopravné spojenie, miesto vhodné na styk a podobne. Na základe všetkých rozhodujúcich skutočností má potom určiť súd frekvenciu styku, prostredie a časové vymedzenie.

Od poslednej úpravy styku prešli skoro dva roky, mal. A. vyrástol, s otcom má vybudovaný vzťah, k otcovi, ako to vyplynulo z jeho vyjadrenia chodí rád, preto je v jeho záujme aby sa s otcom stretával častejšie ako doposiaľ a to aj s prespaním cez celý víkend. Preto súd zmenil pôvodné rozhodnutie o úprave styku a styk otca so synom upravil každý utorok a štvrtok od 14.00 hod. do 18.00 hod. a v každom párnom kalendárnom týždni od piatka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Súd má za to, že takto nanovo upravený styk zodpovedá najlepšiemu záujmu dieťaťa, veku dieťaťa, jeho zdravotnému stavu, jeho citovému vzťahu k tomu ktorému rodičovi, obvyklému dennému režimu dieťaťa a jeho vzťahu k prostrediu v ktorom ten ktorý rodič žije.

K tvrdeniu matky, že s prespávaním syna u otca sú problémy, súd dodáva, že je povinná dieťa usmerňovať a motivovať tak aby stretnutia prebiehali bez problémov, túto povinnosť má však nielen matka ale aj otec. Otec pri styku s maloletým si musí uvedomiť, že je potrebné aby s maloletým trávil čas takým spôsobom aby dieťa sa na tento styk tešilo, malo z neho radosť a zároveň, aby mohol otec na dieťa počas tohto styku pôsobiť aj výchovne.

Najideálnejším riešením otázky styku rodiča s dieťaťom je stále uzavretie konkrétnej dohody, pretože relatívna voľnosť pri formulovaní dohody poskytuje dostatočný priestor na to, aby sa mohli zúčastnené strany slobodne dohodnúť podľa špecifických podmienok a záujmov dieťaťa. V praktickom živote individuálne záujmy maloletého zjavne vyvolávajú potrebu priebežne prispôbovať styk otca s maloletým jeho režimu a vôli tak, aby zodpovedali jeho najlepšiemu záujmu. V tejto súvislosti súd apeluje na rodičov aby vzájomnou toleranciou, úctou a bez presadzovania vlastných záujmov hľadali vždy cestu smerujúcu k dohode, pretože striktná úprava styku súdom reálne nemôže reagovať na všetky rôzne situácie, ktoré môžu vzniknúť a budú vyžadovať flexibilný prístup rodičov.

Súd opakovane zdôrazňuje, že rodičia sú povinní navzájom spolupracovať pri výchove svojho dieťaťa, ak by tomu tak nebolo, potom ten rodič, ktorý spoluprácu odmieta je výchovne nespôsobilý. Aj súd zdôrazňuje, že prebiehajúce konanie predstavuje pre maloletého výraznú záťažovú situáciu, ktorú dieťa vníma citlivo, čo vyžaduje jej vyriešenie a snahu rodičov o budovanie vzájomnej korektnej komunikácie ako i eliminovanie ich konfliktov.

Dieťa má právo na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. S ohľadom na vzťah rodiča k dieťaťu s ktorým je v osobnej starostlivosti je výchovnou úlohou rodiča, aby viedol dieťa k úcte k druhému rodičovi, pokiaľ rodičia správne pochopia význam svojej úlohy pri výchove dieťaťa, potom si musia byť vedomí toho, že majú prvotnú zodpovednosť za prípravu detí na stretnutie s druhým rodičom. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam a pokiaľ by si toto právo nevedeli navzájom zabezpečiť, potom možno dôvodne pochybovať o ich výchovnej spôsobilosti.

V závere súd apeluje na oboch rodičov aby sa snažili o korektnú komunikáciu a eliminovali vzájomné konflikty v záujme ich spoločného maloletého dieťaťa, ktoré ich vníma vzhľadom na jeho pozitívny vzťah k oboom rodičom veľmi citlivo, keďže prebiehajúce súdne konanie predstavuje pre mal. A. výraznú záťažovú situáciu.

Vzhľadom na nevyriešený konflikt rodičov, vyjadrenie klinickej psychologičky ktorej odbornú pomoc rodičia na doporučenie súdu vyhľadali, aj keď rodičia pred súdom deklarovali, že v spolupráci s klinickou psychologičkou budú pokračovať, súd začne konanie ex offo o uloženie výchovného opatrenia rodičom mal. A. a to povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu za účelom zmiernenia rodičovského konfliktu.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolať dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1,2 C.m.p.)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C.m.p.)

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.